

Fotografia La col·lecció Margulies serveix de base per a una reflexió sobre la condició humana

Maneres d'habitar el món

L'estatge de l'home
FUNDACIÓ FOTO
COLECTANIA
FUNDACIÓ SUÑOL
BARCELONA

Comissari: Régis Durand
Julián Romea, 6
Passeig de Gràcia, 98
Tel. 93-217-16-26
93-496-10-32
www.colectania.es i
www.fundaciosunol.org
Fins al 16 de juny

JUAN BUJILL

L'exposició es diu *L'estatge de l'home* i la imatge que la representa tant a la invitació com a la portada del catàleg té com a protagonista un automòbil. Només per aquesta dada es podria deduir que es tracta d'una mostra de fotografia dels Estats Units, o principalment d'aquest país, fundat per nòmades (com tots els països, però ells encara se'n recorden).

En realitat aquesta deducció és encertada només en part. A la mostra, subtítolada *Fotografies de la col·lecció Martin Z. Margulies*, predomina la fotografia dels Estats Units i, de fet, la col·lecció té la seu a Miami, però inclou artistes internacionals de diferents èpoques, alguns de tan coneguts com ara el mexicà Manuel Álvarez Bravo o l'alemany Andreas Gursky. Per cert, la foto citada és de William

Les imatges més recents són més fredes i neutres, i semblen fins i tot menys humanes

Eggleston i, encara que és representativa de la mostra, no permet imaginar la seva varietat. En aquesta imatge apareix un cotxe en primer terme i dos al fons, al costat d'unes cases. Es veu poc paisatge natural, només una figura humana (un home regant un jardí) i, en canvi, dues zones d'asfalt i de cel ocupen bona part del camp visual. Per fer-se una idea del sentit d'aquesta exposició pot ser útil fixar-se en les tres fotos que es reproduïxen en aquesta pàgina. En primer lloc, un edifici mig enderrocat a causa de la densificació urbanística, ben enquadrat en un contrallum de Jeff Brouws (2001).

En segon lloc, el retrat d'una dona emigrant amb expressió d'estar travessant serioses dificultats, sobre un fons d'intempèrie: cel, núvols de vent. El va fer Dorothea Lange el 1935, quatre anys abans de la publicació d'*El raïm de la ira*, de Steinbeck, i cinc abans de la pel·lícula homònima de John Ford basada en aquest relat sobre les conseqüències del poder d'uns quants especuladors en la vida de molts treballadors, arruïnats i a l'atur per culpa de la cobdícia aliena. Com ara.

I, finalment, un enquadrament

estrany d'aspecte caòtic, sense sentit, un descampat amb ritmes de pals i cables i amb intrusió d'un cotxe incomplet. Aquest no-lloc que és qualsevol solar buit està representat per un coherent no-enquadrament i configura una espècie de paisatge antiartístic d'acord amb el programa teòric que el seu autor, Ed Ruscha, defensava aquell any, 1970. I, tanmateix, avui es pot contemplar com un *antienquadrament* exquisidament compost.

Aquestes tres fotografies evocuen una part important del que significa *L'estatge de l'home*: la demolició de la casa construïda, l'expressió de la intempèrie humana i la falta de sentit trobat al paisatge transformat per l'activitat i la tecnologia de la nostra espècie. I totes tres fins i tot són fidels a l'estructura de l'exposició, dividida en tres parts. La primera es titula *Construir, habitar: cartografiar territoris*. La segona, *Estar en el món*. I la tercera, *Fluxos, senyals i símbols*.

Retrats i escenaris socials

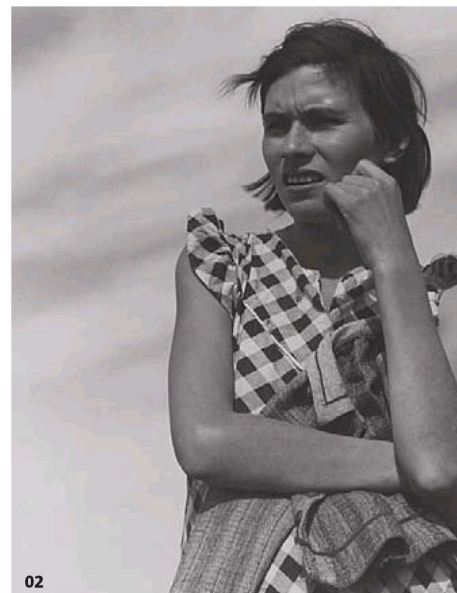
És la primera vegada que Margulies presenta a Europa la seva col·lecció d'art contemporani, en què la fotografia té una presència important (la meitat de les 5.000 obres que la componen són fotografies). I és una bona notícia que aquesta presentació s'hagi pogut dur a terme gràcies a la col·laboració de tres fundacions privades: Barrié (l'estiu passat es va exhibir a A Coruña), Foto Colectania i Suñol. A Barcelona les dues primeres seccions es troben a Foto Colectania i la tercera, on hi ha grans formats, a la Fundació Suñol.

En aquesta selecció és notable la diferència entre les fotografies de la primera meitat del segle XX i les realitzades al llarg dels últims dècennis. Crec que aquest contrast es deu en part a l'època, però també a la selecció. Tret d'excepcions, les imatges més recents són més fredes i neutres, i semblen fins i tot menys humanes.

En canvi, als retrats i escenaris socials dels anys vint, trenta i quaranta del segle passat (vida quotidiana de Berenice Abbott, dramatisme de Dorothea Lange, aspectes lúdics d'Helen Levitt) no només trobem una presència central de la figura humana, sinó que també s'expressen uns sentiments que a la distant escola de Düsseldorf, per exemple, han desaparegut completament. |

01

02

03

01 Jeff Brouws:
'Former Warehouse District Undergoing demolition and Centrifugation, Buffalo, NY', 2001
© JEFF BROUWS

02 Dorothea Lange:
'Untitled. Photo of migrant woman. Coachella Valley, CA. (de la sèrie FSA)', c. 1935
© THE DOROTHEA LANGE COLLECTION

03 Ed Ruscha:
'Vacant Lots', 1970
© ED RUSCHA, GAGOSIAN GALLERY